Publicatieblad
van de Europese Unie

NL
C-serie

C/2026/3938

1.9.2026

AANBEVELING VAN DE RAAD

van 10 juli 2026

inzake het economisch, sociaal, werkgelegenheids-, structuur- en begrotingsbeleid van Slowakije

(C/2026/3938)

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 121, lid 2, en artikel 148, lid 4,

Gezien Verordening (EU) 2024/1263 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2024 betreffende de doeltreffende coördinatie van het economisch beleid en betreffende het multilaterale begrotingstoezicht en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1466/97 van de Raad [1], en met name artikel 3, lid 3,

Gezien Verordening (EU) nr. 1176/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 16 november 2011 betreffende de preventie en correctie van macro-economische onevenwichtigheden [2], en met name artikel 6, lid 1,

Gezien de aanbeveling van de Europese Commissie,

Gezien de resoluties van het Europees Parlement,

Gezien de conclusies van de Europese Raad,

Gezien het advies van het Comité voor de werkgelegenheid,

Gezien het advies van het Economisch en Financieel Comité,

Gezien het advies van het Comité voor sociale bescherming,

Gezien het advies van het Comité voor de economische politiek,

Overwegende hetgeen volgt:

(1) Verordening (EU) 2024/1263 bevat de doelstellingen van het kader voor economische governance, dat erop gericht is gezonde en houdbare overheidsfinanciën, duurzame en inclusieve groei, alsook veerkracht te bevorderen door middel van hervormingen en investeringen, en buitensporige overheidstekorten te voorkomen. In die verordening is bepaald dat de Raad en de Commissie in het kader van het Europees Semester multilateraal toezicht uitoefenen overeenkomstig de doelstellingen en vereisten van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU). Het Europees Semester omvat met name de opstelling van en het toezicht op de uitvoering van landspecifieke aanbevelingen.

[1] Verordening (EU) 2024/1263 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2024 betreffende de doeltreffende coördinatie van het economisch beleid en betreffende het multilaterale begrotingstoezicht en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1466/97 van de Raad (PB L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

[2] Verordening (EU) nr. 1176/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 16 november 2011 betreffende de preventie en correctie van macro-economische onevenwichtigheden (PB L 306 van 23.11.2011, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1176/oj).

(2) Op 25 november 2025 heeft de Commissie een advies over het ontwerpbegrotingsplan 2026 van Slowakije goedgekeurd. Tevens heeft de Commissie op die datum op grond van Verordening (EU) nr. 1176/2011 het waarschuwingsmechanismeverslag 2026 goedgekeurd, waarin zij Slowakije noemt als een van de lidstaten waarvoor een diepgaande evaluatie nodig is. Ook heeft de Commissie een aanbeveling goedgekeurd voor een aanbeveling van de Raad over het economisch beleid van de eurozone, alsook voor een aanbeveling van de Raad over menselijk kapitaal in de Europese Unie, en een voorstel gedaan voor het gezamenlijk verslag over de werkgelegenheid voor 2026, waarin de uitvoering van de werkgelegenheidsrichtsnoeren en de beginselen van de Europese pijler van sociale rechten wordt geanalyseerd. De Raad heeft de aanbeveling over het economisch beleid van de eurozone ([3]) aangenomen op 21 april 2026, en het gezamenlijk verslag over de werkgelegenheid en de aanbeveling over menselijk kapitaal op 9 maart 2026.

(3) Op 29 januari 2025 heeft de Commissie het kompas voor concurrentievermogen gepubliceerd, een strategisch kader dat de komende vijf jaar het mondiale concurrentievermogen van de Unie moet stimuleren. Daarin worden de drie transformatievereisten innovatie, decarbonisatie en concurrentievermogen, en veiligheid genoemd als kritieke pijlers voor duurzame economische groei. Sinds de bekendmaking ervan heeft het kompas voor concurrentievermogen gediend als uitgangspunt voor de werkzaamheden in het kader van het Europees Semester en zorgt het ervoor dat het economisch beleid van de lidstaten in overeenstemming is met de strategische doelstellingen van de EU, waarbij een uniforme aanpak van economische governance wordt opgezet ter bevordering van duurzame groei, innovatie en veerkracht in de Unie.

(4) In 2026 blijft het Europees Semester voor coördinatie van het economisch beleid parallel verlopen met de slotfase van de uitvoering van de herstel- en veerkrachtfaciliteit ([4]). Herstel- en veerkrachtplannen zijn, samen met financiering in het kader van het cohesiebeleid, van essentieel belang gebleken voor de verwezenlijking van de beleidsprioriteiten van het Europees Semester, aangezien met de plannen alle of een aanzienlijk deel van de uitdagingen die in de relevante landspecifieke aanbevelingen van de recente cycli zijn aangehaald, moesten worden aangepakt, en in de door het Europees cohesiebeleid gefinancierde programma's rekening moest worden gehouden met de landspecifieke aanbevelingen. Nu de herstel- en veerkrachtfaciliteit bijna ten einde loopt, blijft het van essentieel belang om de hervormingen en investeringen die in het kader daarvan worden ondersteund en uitgevoerd, vol te houden, met name die welke bijdragen tot de aanpak van de uitdagingen die in de landspecifieke aanbevelingen zijn vastgesteld, en erop voort te bouwen.

(5) Op 3 juni 2026 heeft de Commissie het landverslag 2026 voor Slowakije bekendgemaakt. Daarin is de vooruitgang beoordeeld die Slowakije heeft geboekt bij de uitvoering van de landspecifieke aanbevelingen voor 2025 en is de balans opgemaakt van de uitvoering door Slowakije van het herstel- en veerkrachtplan. Op basis van die analyse zijn in het landverslag de dringendste uitdagingen voor Slowakije in kaart gebracht. Ook is daarin de vooruitgang beoordeeld die Slowakije heeft geboekt bij de uitvoering van de Europese pijler van sociale rechten en bij de verwezenlijking van de kerndoelen van de Unie inzake werkgelegenheid, vaardigheden en vermindering van armoede en sociale uitsluiting, alsook bij de verwezenlijking van de duurzameontwikkelingsdoelen van de Verenigde Naties.

([3]) PB C, C/2026/2434, 28.4.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/2434/oj.
([4]) Verordening (EU) 2021/241 van het Europees Parlement en de Raad van 12 februari 2021 tot instelling van de herstel- en veerkrachtfaciliteit (PB L 57 van 18.2.2021, blz. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

(6) De Commissie heeft uit hoofde van artikel 5 van Verordening (EU) nr. 1176/2011 een diepgaande evaluatie uitgevoerd voor Slowakije. De belangrijkste bevindingen van de beoordeling door de diensten van de Commissie van macro-economische kwetsbaarheden voor Slowakije voor de toepassing van die verordening zijn bekendgemaakt op 20 mei 2026 ([5]). De Commissie heeft op 3 juni 2026 geconcludeerd dat Slowakije wordt geconfronteerd met macro-economische onevenwichtigheden. Slowakije wordt met name geconfronteerd met kwetsbaarheden in verband met externe saldi en overheidssaldi, het concurrentievermogen, de huizenmarkt en de aanhoudende schulden van huishoudens, terwijl de beleidsmaatregelen beperkt blijven. Hoewel het tekort op de lopende rekening in 2025 is afgenomen dankzij lagere energieprijzen en een sterkere uitvoer, zal het naar verwachting in 2026 verslechteren naarmate de externe context verslechtert. Het overheidstekort is in 2025 teruggelopen, maar blijft groot en weegt op de externe saldi; bovendien wordt verwacht dat het in 2026 grotendeels ongewijzigd zal blijven en in 2027 zal stijgen bij ongewijzigd beleid, waardoor de overheidsschuld hoger zal worden. De inflatie lag in 2025 ruim boven die in de eurozone, deels als gevolg van verhogingen van de btw-tarieven, en de kerninflatie zal naar verwachting in 2026 tot de hoogste in de eurozone blijven behoren. De snel stijgende loonkosten per eenheid product hebben het concurrentievermogen verder verzwakt en zullen in 2026 naar verwachting nog steeds relatief snel groeien. De huizenprijzen zijn in 2025 sterk gestegen als gevolg van lagere hypotheekrentes en zullen waarschijnlijk krachtig blijven stijgen vanwege het beperkte aanbod. Ook de kredietopname door huishoudens nam toe met lagere rentetarieven en hogere inkomens. Er is beperkte vooruitgang geboekt op beleidsgebied. In de toekomst zou een effectieve aanpak van belangrijke kwesties op het gebied van belasting op arbeid, concurrentievermogen, woningaanbod en begrotingsbeleid de kwetsbaarheden verminderen.

(7) Op 21 januari 2025 heeft de Raad, op basis van de beoordeling en de aanbeveling van de Commissie, een aanbeveling aangenomen tot goedkeuring van het nationaal budgettair-structureel plan voor de middellange termijn van Slowakije ([6]). Het plan bestrijkt de periode 2025 tot en met 2028 en bevat een begrotingsaanpassing die over vier jaar is gespreid. De Raad heeft de volgende maximale groeipercentages van de netto-uitgaven aanbevolen: 3,8 % in 2025, 0,9 % in 2026, 1,6 % in 2027 en 1,5 % in 2028; deze stemmen overeen met de maximale cumulatieve groeipercentages die zijn berekend op basis van referentiejaar 2023, namelijk 10,3 % in 2025, 11,2 % in 2026, 13,0 % in 2027 en 14,8 % in 2028. Voor de jaren 2025-2028 vallen deze maximale groeipercentages van de netto-uitgaven samen met het correctieve pad, zoals op 21 januari 2025 aanbevolen door de Raad op grond van artikel 126, lid 7, VWEU, om een einde te maken aan de buitensporigtekortsituatie ([7]); de procedure bij buitensporige tekorten voor Slowakije wordt opgeschort.

(8) De Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne en de gevolgen daarvan vormen een existentiële uitdaging voor de Europese Unie. De Commissie heeft de lidstaten uitgenodigd te verzoeken om een gecoördineerde activering van de nationale ontsnappingsclausule van het stabiliteits- en groeipact ter ondersteuning van de inspanningen van de EU om tot een snelle en aanzienlijke verhoging van de defensie-uitgaven te komen ([8]), en dit voorstel is door de Europese Raad van 6 maart 2025 positief ontvangen. Naar aanleiding van het verzoek van Slowakije heeft de Raad op 8 juli 2025 op aanbeveling van de Commissie een aanbeveling aangenomen op grond waarvan Slowakije mag afwijken van de aanbevolen maximale groeipercentages van de netto-uitgaven ([9]). De periode waarin de nationale ontsnappingsclausule wordt geactiveerd (2025-2028) stelt Slowakije in staat de overheidsuitgaven te herprioriteren of de overheidsinkomsten te verhogen, zodat aanhoudend hogere defensie-uitgaven de houdbaarheid van de begroting op middellange termijn niet in gevaar zouden brengen.

(9) Op 30 april 2026 heeft Slowakije zijn jaarlijkse voortgangsverslag 2026 ([10]) ingediend over de naleving van de aanbevolen maximale groeipercentages van de netto-uitgaven en de uitvoering van hervormingen en investeringen als antwoord op de belangrijkste uitdagingen zoals benoemd in de landspecifieke aanbevelingen van het Europees Semester. Het jaarlijkse voortgangsverslag weerspiegelt ook de halfjaarlijkse verslaglegging van Slowakije over de vooruitgang bij de uitvoering van zijn herstel- en veerkrachtplan overeenkomstig artikel 27 van Verordening (EU) 2021/241.

([5]) SWD(2026) 142 final.

([6]) Aanbeveling van de Raad van 21 januari 2025 tot goedkeuring van het nationaal budgettair-structureel plan voor de middellange termijn van Slowakije (PB C, C/2025/645, 10.2.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/645/oj).

([7]) Aanbeveling van de Raad om een einde te maken aan de buitensporigtekortsituatie in Slowakije, aangenomen op 21 januari 2025. Alle documenten met betrekking tot de buitensporigtekortprocedure van Slowakije zijn te vinden op: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-governance-framework/stability-and-growth-pact/corrective-arm-excessive-deficit-procedure/excessive-deficit-procedures-overview/slovakia_en.

([8]) Mededeling van de Commissie, "Hogere defensie-uitgaven opvangen binnen het stabiliteits- en groeipact", Brussel, 19 maart 2025 (C (2025) 2000 final).

([9]) Aanbeveling van de Raad van 8 juli 2025 houdende toestemming voor Slowakije om af te wijken van de in Verordening (EU) 2024/1263 van de Raad vastgestelde maximale groeipercentages van de netto-uitgaven (activering van de nationale ontsnappingsclausule) (PB C, C/2025/3974, 20.8.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3974/oj).

([10]) De jaarlijkse voortgangsverslagen 2026 zijn beschikbaar op: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-governance-framework/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_en.

(10) De groei van het reële bbp in 2025 bedroeg 0,8 % en de GICP-inflatie 4,2 %. Volgens de voorjaarsprognoses 2026 van de Commissie zal het reële bbp in 2026 groeien met 0,8 % en in 2027 met 1,5 %, bij een GICP-inflatie van 4,3 % in 2026 en 3,2 % in 2027.

(11) Volgens gegevens van Eurostat ([11]) is het overheidstekort van Slowakije gestegen van 5,3 % van het bbp in 2024 tot 4,5 % van het bbp in 2025. De daling van het tekort in 2025 is voornamelijk het gevolg van de consolidatiemaatregelen en de lager dan verwachte investeringen in defensie, als gevolg van vertragingen bij de levering van bepaalde militaire uitrusting. Op basis van de op de afsluitdatum van de prognoses bekende beleidsmaatregelen wordt in de voorjaarsprognoses 2026 van de Commissie uitgegaan van een tekort van 4,6 % van het bbp in 2026 en 5,4 % van het bbp in 2027. De marginale stijging in 2026 is voornamelijk het gevolg van een toename van de investeringen als gevolg van de uitgestelde levering van militaire uitrusting uit het voorgaande jaar. De stijging van het tekort in 2027 wordt voornamelijk veroorzaakt door de verwachte leveringen van militaire uitrusting.

(12) Uitgaande van de ramingen van de Commissie was de begrotingskoers ([12]), die zowel op nationaal niveau als door de EU gefinancierde uitgaven omvat, in 2025 contractief, met 1,1 % van het bbp. Verwacht wordt dat deze zowel in 2026 als in 2027 contractief zal zijn, met respectievelijk 0,5 % en 1,1 % van het bbp.

(13) Volgens gegevens van Eurostat ([13]) is de overheidsschuld van Slowakije gestegen van 59,7 % van het bbp eind 2024 tot 61,4 % van het bbp eind 2025.De stijging van de schuldquote in 2025 is voornamelijk het gevolg van het hoge primair overheidstekort. Bovendien zorgt het feit dat de rente-uitgaven sneller stijgen dan de economie voor een toenemende schulddynamiek. Op basis van de op de afsluitdatum van de voorjaarsprognoses 2026 van de Commissie bekende beleidsmaatregelen wordt er in die prognoses van uitgegaan dat de schuldquote zal stijgen tot 63,7 % eind 2026 en verder tot 66,9 % eind 2027. De stijging in 2026 en 2027 is voornamelijk het gevolg van de aanhoudende overheidstekorten.

(14) Volgens gegevens van Eurostat ([14]) bedroegen de totale defensie-uitgaven van de overheid in Slowakije 2,0 % van het bbp in 2025, wat neerkomt op een stijging van 0,6 procentpunt van het bbp ten opzichte van het referentiejaar 2021. Volgens de voorjaarsprognoses 2026 van de Commissie liggen die in 2026 naar verwachting op hetzelfde niveau. Dit komt overeen met een stijging van 0,6 procentpunt van het bbp ten opzichte van het referentiejaar 2021 ([15]).

(15) De Unie wordt nog steeds geconfronteerd met risico's op verstoringen van de energievoorziening en hoge prijsvolatiliteit, die worden verergerd door geopolitieke spanningen met gevolgen voor de mondiale olie- en gasmarkten. Uit de ervaring met de energiecrisis van 2022-2023 is gebleken dat brede en niet-gerichte maatregelen hoge begrotingskosten met zich meebrengen en in sociaal en economisch opzicht inefficiënt zijn. Sinds het uitbreken van de oorlog in het Midden-Oosten in februari 2026 heeft Slowakije geen nieuwe budgettaire beleidsmaatregelen vastgesteld om de gevolgen van de hoge energieprijzen voor huishoudens en bedrijven te verzachten ([16]).

([11]) Euro-indicatoren van Eurostat, 22.4.2026.

([12]) De begrotingskoers wordt gedefinieerd als een maatstaf van de jaarlijkse verandering in de onderliggende begrotingssituatie van de overheid. Op basis daarvan wordt de economische impuls beoordeeld die uitgaat van het begrotingsbeleid – zowel het op nationaal niveau gefinancierde beleid als het beleid dat uit de EU-begroting wordt gefinancierd. De begrotingskoers wordt gemeten als het verschil tussen i) het groeipotentieel op middellange termijn en ii) de verandering in de primaire uitgaven (discretionaire maatregelen aan de ontvangstenzijde niet meegerekend), inclusief de uitgaven gefinancierd door niet terug te betalen steun (subsidies) uit de herstel- en veerkrachtfaciliteit en andere Uniefondsen.

([13]) Euro-indicatoren van Eurostat, 22 april 2026.

([14]) Eurostat, overheidsuitgaven door classificatie van overheidsfuncties (COFOG).

([15]) De NAVO-definitie van defensie-uitgaven verschilt van de COFOG-definitie van defensie-uitgaven. Bovendien kunnen er verschillen optreden als gevolg van het moment waarop de uitgaven worden geboekt, met name in het geval van militaire uitrusting, aangezien de NAVO-rapportage niet verloopt volgens de nationale boekhoudregels voor het moment van boeking.

([16]) Dit weerspiegelt de situatie op de afsluitdatum van de voorjaarsprognoses 2026 van de Commissie (4 mei 2026).

(16) Volgens de berekeningen van de Commissie stegen de netto-uitgaven van Slowakije met 1,7 % in 2025 en met 5,4 % cumulatief in 2024 en 2025. De verwachte groei van de netto-uitgaven in 2025 ligt onder het aanbevolen maximale groeipercentage. Wanneer 2024 en 2025 samen worden beschouwd, komt ook het cumulatieve groeipercentage van de netto-uitgaven uit onder het aanbevolen maximale groeipercentage.

(17) Volgens de berekeningen van de Commissie zullen de netto-uitgaven van Slowakije naar verwachting toenemen met 2,9 % in 2026 en met 8,4 % cumulatief in 2024, 2025 en 2026. De verwachte groei van de netto-uitgaven in 2026 ligt boven het aanbevolen maximale groeipercentage, met een afwijking van 0,8 % van het bbp op jaarbasis. Wanneer 2024, 2025 en 2026 samen worden beschouwd, is het cumulatieve groeipercentage van de netto-uitgaven naar verwachting lager dan het aanbevolen maximale groeipercentage ([17]).

(18) Voorts belemmert de ontoereikende uitvoering van bestaande uitgaventoetsingen in het begrotingsproces het potentieel voor besparingen, die anders de overheidsfinanciën zouden kunnen verbeteren.

(19) In 2025 lag de belastingwig (belasting op inkomsten uit arbeid) in Slowakije voor alle inkomensniveaus nog steeds boven het EU-gemiddelde, met name voor laagbetaalde werknemers. De recente verhogingen van de verplichte sociale bijdragen en gezondheidsbijdragen hebben de belastingwig voor deze groep nog verder vergroot. De inkomsten uit periodieke onroerendgoedbelasting in Slowakije bleven laag en onder het EU-gemiddelde, voornamelijk als gevolg van het belastingstelsel in Slowakije dat gebaseerd is op de oppervlakte van het onroerend goed en geen rekening houdt met de marktwaarde bij de berekening van de belastingen, wat het genereren van inkomsten beperkt, de rechtvaardigheid aantast en bijdraagt aan opwaartse druk op de huizenprijzen. Inkomsten uit milieubelastingen, waaronder belastingen op vervoer, vervuiling en het gebruik van natuurlijke hulpbronnen, zijn nog steeds lager dan het EU-gemiddelde, wat wijst op onbenut potentieel om het beginsel "de vervuiler betaalt" te versterken.

(20) De afgelopen twee jaar is de vennootschapsbelasting aanzienlijk gestegen, terwijl de invoering van drie vennootschapsbelastingtarieven in januari 2025 de situatie nog complexer heeft gemaakt. Zowel het effectieve belastingtarief als het wettelijke tarief voor de vennootschapsbelasting voor grote ondernemingen ligt boven het EU-gemiddelde. Het ondernemingsklimaat wordt verder bemoeilijkt door een recente belasting op betalingsdiensten. Ondertussen heeft de verhoging van het standaard btw-tarief van 20 % naar 23 % gezorgd voor een extra belastingdruk voor huishoudens, terwijl de twee verlaagde btw-tarieven, die van toepassing zijn op tal van goederen en diensten, het systeem ingewikkelder maken en de belastinguitgaven doen stijgen. Bovendien is de vermogenswinst uit de verkoop van onroerend goed na vijf jaar vrijgesteld van belasting, waardoor de belastinggrondslag wordt verkleind en investeringen in woningen op lange termijn worden gestimuleerd. Hoewel de btw-nalevingskloof in Slowakije is afgenomen, ligt deze nog steeds boven het EU-gemiddelde van 8,2 %. Hoewel Slowakije vooruitgang heeft geboekt bij de digitalisering van zijn belastingdienst, zouden verdere verbeteringen, met name op het gebied van elektronische facturering, wat reeds is ingevoerd, en vooraf ingevulde belastingaangiften, kunnen helpen om de lekken in het belastingstelsel terug te dringen, de naleving te vereenvoudigen en de kosten te verlagen. Tegelijkertijd blijft het aantal elektronische aangiften voor inkomstenbelasting laag en ruim onder het EU-gemiddelde.

(21) Het socialezekerheidsstelsel is de afgelopen jaren geleidelijk uitgebreid, met steeds hogere kosten tot gevolg. Uitgebreide sociale uitkeringen, zoals de vaste 13e pensioenbetaling, de toewijzing van inkomstenbelasting aan ouders en energiesubsidies, zijn niet doeltreffend gericht op kwetsbare groepen, terwijl energiemaatregelen, die inmiddels 90 % van de huishoudens bestrijken, de marktprijssignalen blijven verstoren.

([17]) Aangezien Slowakije baat heeft bij de flexibiliteit waarin de nationale ontsnappingsclausule voorziet, is de beoordeling van de naleving gericht op deze laatste vergelijking.

(22) Slowakije kampt nog steeds met een ernstig woningtekort en heeft nog steeds het laagste woningbestand per hoofd van de bevolking in de EU, terwijl de bouwactiviteit verder afneemt: in de eerste helft van 2025 werd begonnen met de bouw van slechts 7 241 nieuwe woningen. Deze terugval sluit aan bij een bredere krimp in de woningbouw, aangezien het aantal bouwvergunningen, dat in 2021 een hoogtepunt bereikte, sindsdien gestaag is gedaald tot en met 2024, waardoor het totale woningbestand in Slowakije ruim onder het EU-gemiddelde ligt. Hoewel er een nieuwe wet op de bouwsector is aangenomen die tot doel heeft de vergunningsprocedures te stroomlijnen, bevindt de uitvoering ervan zich nog in een vroeg stadium en zijn de effecten ervan nog niet merkbaar. Ook de huursector is onderontwikkeld: het aandeel huurwoningen ligt ver onder het EU-gemiddelde en vertoont in de loop der tijd geen groei. Uit volkstellingsgegevens blijkt een scherpe daling van het aantal particuliere huurwoningen, dat in 2021 is gedaald tot slechts 0,86 %. Ook is er een aanzienlijk tekort aan sociale woningen: deze maken slechts 2,5 % van het totale woningbestand uit, wat een van de laagste percentages in de EU is. Deze structurele tekorten treffen gemarginaliseerde gemeenschappen onevenredig hard, met name Romagezinnen, waarvan 86 % in overbevolkte omstandigheden leeft, vaak in afgezonderde nederzettingen waar basisvoorzieningen zoals betrouwbare toegang tot water ontbreken. Onzekere woonomstandigheden belemmeren hun integratie op het gebied van onderwijs en werkgelegenheid. Bovendien is het aantal daklozen in Slowakije de afgelopen tien jaar aanzienlijk gestegen. Deze problemen worden nog verergerd door het feit dat de huursubsidie slechts een minimaal deel van de huurkosten dekt, waardoor deze geen wezenlijke bijdrage levert aan de betaalbaarheid van huurwoningen.

(23) De systematische, daadwerkelijke en tijdige betrokkenheid van lokale en regionale autoriteiten, sociale partners, maatschappelijke organisaties en andere relevante belanghebbenden blijft van essentieel belang om te zorgen voor een breed gevoelde verantwoordelijkheid voor de succesvolle uitvoering van de financieringsinstrumenten van de Unie, ook in de context van het Europees Semester.

(24) In Slowakije blijft het uitvoeringstempo voor de cohesiebeleidsprogramma's, die steun omvatten uit het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling (EFRO), het Fonds voor een rechtvaardige transitie (JTF), het Europees Sociaal Fonds Plus (ESF+) en het Cohesiefonds (CF), onder het gemiddelde tempo op EU-niveau, zowel bij de projectselectie als bij betalingen. Het is belangrijk de inspanningen op te voeren en te versnellen om ervoor te zorgen dat investeringen snel worden uitgevoerd, waarbij het effect ervan in de praktijk wordt gemaximaliseerd. Slowakije onderneemt in het kader van zijn cohesiebeleidsprogramma's al acties om het concurrentievermogen en de groei te bevorderen. Slowakije blijft echter kampen met uitdagingen bij de uitvoering, onder meer op het gebied van O&O-investeringen en innovatie, digitalisering, bescherming van de natuur en de biodiversiteit en de integratie van de Roma. Tegelijkertijd moet Slowakije de uitvoering van het JTF versnellen, aangezien de middelen uiterlijk eind 2026 moeten worden uitbetaald. Het is van essentieel belang ervoor te zorgen dat de nieuwe investeringen die Slowakije in zijn tussentijdse evaluatie van de cohesiebeleidsfondsen heeft vastgesteld, met name die welke verband houden met de vijf prioriteiten die in de verordening inzake de tussentijdse evaluatie [18] zijn vastgesteld, snel en doeltreffend worden gerealiseerd.

(25) De oostelijke grensregio's van Slowakije worden geconfronteerd met extra uitdagingen die hun vooruitzicht op economische en sociale ontwikkeling belemmeren, terwijl bestaande structurele uitdagingen worden versterkt. De gevolgen van Ruslands aanvalsoorlog tegen Oekraïne verhogen de veiligheidsgerelateerde spanningen, verstoren grensoverschrijdende economische activiteiten en verlagen de aantrekkelijkheid voor investeerders.

(26) Slowakije wordt geconfronteerd met een aantal uitdagingen in verband met het ondernemingsklimaat en het openbaar bestuur, digitalisering, onderzoek en innovatie, het justitiële stelsel en het systeem ter bestrijding van corruptie, decarbonisatie en de transformatie van de industrie, de ontwikkeling van emissievrije mobiliteit, de arbeidsmarkt, het onderwijs en de gezondheidszorg.

(27) Het ondernemingsklimaat in Slowakije wordt nog steeds gehinderd door een onvoorspelbaar regelgevingskader. Het veelvuldige gebruik van versnelde wetgevingsprocedures en amendementen die door parlementsleden worden ingediend, waarbij vaak de gebruikelijke effectbeoordelingen en raadplegingen van belanghebbenden worden omzeild, draagt bij aan regelgevingsinstabiliteit. Hoewel er formeel gezien een kader voor betere regelgeving bestaat, wordt dit niet consistent en grotendeels op een formalistische manier toegepast, waardoor de doeltreffendheid ervan bij het verbeteren van de kwaliteit en de voorspelbaarheid van wetgeving wordt beperkt. Bijgevolg worden raadplegingen van belanghebbenden en effectbeoordelingen onvoldoende in het wetgevingsproces geïntegreerd, en hebben recente maatregelen, waaronder die in het kader van het herstel- en veerkrachtplan, slechts marginale verbeteringen opgeleverd. Tegelijkertijd blijven de administratieve lasten groot, waarbij ingewikkelde procedures en nalevingsvereisten de bedrijfsactiviteiten blijven belemmeren. Ten slotte bestaan er in Slowakije nog steeds regelgevende en administratieve belemmeringen voor de eengemaakte markt, die van invloed zijn op de grensoverschrijdende dienstverlening en de vrijheid van vestiging, met name door versnipperde rijverboden en restrictieve regels voor de detailhandel.

[18] Verordening (EU) 2025/1914 van het Europees Parlement en de Raad van 18 september 2025 tot wijziging van Verordening (EU) 2021/1058 en Verordening (EU) 2021/1056 wat betreft specifieke maatregelen voor het aanpakken van strategische uitdagingen in het kader van de tussentijdse evaluatie.

(28) De versnippering van lokale bestuursstructuren vormt een blijvende belemmering voor het leveren van hoogwaardige overheidsdiensten. Door het grote aantal kleine gemeenten, die vaak over beperkte administratieve capaciteit beschikken en in verhouding tot hun verantwoordelijkheden over onvoldoende financiële middelen beschikken, worden een doeltreffende investeringsplanning en de besteding van EU-middelen belemmerd. Hoewel enige vooruitgang is geboekt bij het verbeteren van de strategische coördinatie op centraal niveau en het bundelen van administratieve capaciteiten op lokaal niveau door middel van proefprojecten met gedeelde dienstverleningscentra, is de intergemeentelijke samenwerking nog altijd beperkt en is er nog geen start gemaakt met een alomvattende hervorming van het lokale bestuur.

(29) Transparantie en concurrentie bij overheidsopdrachten zijn door recente wetswijzigingen aangetast. De verhoging van de drempelwaarden voor de bekendmaking en de vereenvoudiging van procedures hebben de administratieve lasten verminderd, maar hebben ook geleid tot grotere risico's voor concurrentie en transparantie, met name bij opdrachten onder de toepassingsdrempel. Aanbestedingsprocedures duren nog steeds lang en het gebruik van op de laagste prijs gebaseerde toekenningscriteria blijft de boventoon voeren, waardoor er weinig aandacht is voor kwaliteitsaspecten en levenscycluskosten. Het waarborgen van effectief toezicht en het versterken van de rol van de bevoegde autoriteiten bij het waarborgen van concurrentie en transparantie zijn van essentieel belang om de efficiëntie van de overheidsuitgaven te verbeteren en goed bestuur te ondersteunen.

(30) Bezorgdheid over het rechtsstelsel en het kader voor corruptiebestrijding houdt aan, terwijl het vermogen om corruptie op hoog niveau op te sporen, te onderzoeken en te vervolgen verder is verslechterd. In Slowakije wordt corruptie bij het zakendoen nog steeds in hoge mate waargenomen en gemeld. De risico's die in 2024 en 2025 werden gesignaleerd als gevolg van de ontmanteling van gespecialiseerde instanties voor corruptiebestrijding (het speciaal openbaar ministerie en het nationaal strafagentschap) en de hervorming van het strafrecht, waarbij de verjaringstermijnen werden verkort en de straffen voor corruptiedelicten werden verlaagd, zijn zich blijven voordoen. Dit gaat gepaard met de bevoegdheid van de procureur-generaal om definitieve beslissingen van lagere openbare aanklagers en de wetshandhavingsinstanties in de fase voorafgaand aan het proces te vernietigen. Na de reorganisatie van de politie en het openbaar ministerie is het aantal opgespoorde en vervolgde corruptiezaken sterk gedaald. Verschillende prominente corruptiezaken werden onherroepelijk beïnvloed door de verlaging van de straffen voor corruptiedelicten en de verkorting van de termijn om daders voor de rechter te brengen. In december 2025 leidde de poging om het bureau voor de bescherming van klokkenluiders op te heffen tot extra bezorgdheid over het kader voor corruptiebestrijding en over het risico dat potentiële klokkenluiders uit angst geen informatie over corruptie op hoog niveau naar buiten zouden brengen. Al met al hebben deze ontwikkelingen het gebrek aan een degelijk kader voor corruptiebestrijding nog eens extra aan het licht gebracht, wat momenteel ongewenste inmenging in de hand werkt. Er zijn aanzienlijke inspanningen nodig om de geconstateerde tekortkomingen op het gebied van onvoldoende specialisatie van de bevoegde autoriteiten aan te pakken.

(31) Binnen het rechtsstelsel is de hervorming van de gerechtelijke structuur doorgevoerd en wordt deze momenteel geëvalueerd. Er blijven echter zorgen bestaan over de nog steeds ontoereikende waarborgen voor de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht, met name wat betreft de leden van de Raad van Justitie, wier bevoegdheden bijvoorbeeld in tuchtprocedures verder zijn uitgebreid, hoewel de regering onlangs initiatieven heeft genomen met betrekking tot hun ontzetting uit het ambt. Deze ontwikkelingen vormen een direct risico voor het ondernemingsklimaat en het regelgevingskader in Slowakije.

(32) Slowakije heeft vooruitgang geboekt op het gebied van digitale infrastructuur, zowel in stedelijke als in plattelandsgebieden, waarbij particuliere telecomaanbieders investeren in gigabit- en 5G-netwerken. Toch vraagt de relatief slechte dekking in plattelandsgebieden, in combinatie met beperkte overheidsuitgaven, om verdere inspanningen. De in 2025 ingevoerde wetgevende maatregelen, waaronder de bouwwet en de gigabitinfrastructuurverordening, zullen naar verwachting de uitrol van digitale infrastructuur ondersteunen, maar er blijven enkele uitdagingen op regelgevingsgebied bestaan. De trage invoering van digitale technologieën in Slowakije blijft een belemmering vormen voor het concurrentievermogen en de groei: in 2025 zal slechts 57 % van de kleine en middelgrote ondernemingen (kmo's) ten minste een basisniveau van digitale intensiteit bereiken, tegenover een EU-gemiddelde van 71 %. Het gebrek aan voldoende digitale vaardigheden en bijscholingsmogelijkheden onder werknemers, evenals de problemen bij het aantrekken van ICT-specialisten, vormen een grote uitdaging voor bedrijven. Ondanks een aantal lopende initiatieven ondermijnen versnippering, een gebrek aan aandacht voor de gebruikerservaring en de trage uitvoering van e-overheidsdiensten de geloofwaardigheid van de hervormingen, wat de noodzaak onderstreept van beter gegevensbeheer, interoperabiliteit en verdere integratie van e-overheidsdiensten.

(33) Slowakije, dat in 2025 werd aangemerkt als een "opkomende innovator", zag de kloof tussen zijn prestaties en het EU-gemiddelde steeds groter worden. De O&O-uitgaven van de overheidssector daalden van 0,45 % in 2023 naar 0,39 % in 2024, wat aanzienlijk onder het EU-gemiddelde ligt. In 2023 heeft de regering toegezegd het beleid van jaarlijkse verhogingen van de overheidsuitgaven voor O&O voort te zetten, die tegen 2030 0,67 % van het bbp zouden moeten bedragen. Deze koers moet worden aangehouden om het concurrentievermogen van Slowakije te verbeteren, in combinatie met een verdere stimulering van particuliere O&O-investeringen, die nog steeds schrikbarend laag zijn.

(34) De Slowaakse O&O-sector is nog altijd versnipperd en er is slechts beperkte vooruitgang geboekt bij het verbeteren van de samenwerking tussen het bedrijfsleven en de onderzoekswereld. Het O&I-ecosysteem is onvoorspelbaar vanwege een onderontwikkeld institutioneel kader zonder duidelijk afgebakende verantwoordelijkheden. Het bevorderen van werkwijzen die in het kader van het herstel- en veerkrachtplan zijn ontwikkeld en die verband houden met het uitvoeren van internationale evaluaties voor de toekenning van subsidies en voor kennisoverdracht, is van cruciaal belang om bij te dragen aan de kwaliteit van onderzoeksresultaten en de kans op een succesvolle commercialisering ervan te vergroten. Om de samenwerking tussen het bedrijfsleven en de academische wereld, en met name de technologieoverdracht, verder te stimuleren, zou het voor Slowakije nuttig zijn om de internationale beste praktijken te volgen met betrekking tot de eigendom van intellectuele-eigendomsrechten die op universiteiten worden gegenereerd.

(35) Kansen voor kmo's om te investeren in O&O zijn beperkt, aangezien het huidige systeem inzake fiscale stimuleringsregelingen voor O&O vertekend is in het voordeel van grotere ondernemingen. Door de stimuleringsregeling voor O&O te verbeteren en het O&O-beleid meer in de richting van kmo's te sturen, kan het groeipotentieel van Slowakije worden bevorderd.

(36) De Slowaakse economie, met inbegrip van de omvangrijke en energie-intensieve industriële sector, blijft kampen met uitdagingen op het gebied van concurrentievermogen, temidden van moderniseringsinspanningen en het halen van klimaatdoelstellingen. De industrie blijft een belangrijke sector wat betreft energieverbruik en koolstofintensiteit, hoewel beide de afgelopen jaren zijn afgenomen dankzij efficiëntiewinsten en structurele verschuivingen. De hoge energieprijzen vormen nog steeds een grote uitdaging voor bedrijven en wijzen op structurele problemen. Om een kosteneffectieve transitie naar decarbonisatie te realiseren en tegelijkertijd het concurrentievermogen van de industrie te behouden, moet Slowakije voortdurend investeren in energie-efficiëntie en de elektrificatie van industriële processen bevorderen. Dit zou ook kunnen worden gestimuleerd door middel van maatregelen die de prijsverhouding tussen elektriciteit en aardgas verbeteren. Het potentieel van de binnenlandse industrie op het gebied van de productie van nettonultechnologieën wordt nog steeds onvoldoende benut. Het integreren van opkomende industriële sectoren in de waardeketens van de EU en het ontwikkelen van meer innovatieve producten vormen nog steeds een belangrijke kans voor de Slowaakse economie.

(37) Ondanks de inspanningen van Slowakije om de aardgasvoorziening te diversifiëren en de vraag te verminderen, is de afhankelijkheid van Russische fossiele brandstoffen nog steeds aanzienlijk, waardoor het land blootstaat aan externe risico's. In 2025 was meer dan 50 % van het aardgas en meer dan 80 % van de olie afkomstig uit Rusland. Het aandeel van hernieuwbare energiebronnen in de elektriciteitsmix van Slowakije behoorde in 2025 tot de laagste in de EU, terwijl het potentieel voor windenergie in het land nog onbenut blijft. De decarbonisatie van Slowakije is na de uitfasering van steenkool in 2023 voornamelijk afhankelijk van kernenergie. De gemiddelde elektriciteitsprijzen worden nog steeds sterk beïnvloed door de hoge aardgasprijzen. Een vermindering van het aandeel ervan in de elektriciteitsopwekking zou bijdragen aan de stabilisatie van het elektriciteitsnetwerk in Slowakije, wat zou leiden tot lagere elektriciteitsprijzen en het concurrentievermogen zou versterken. Slowakije heeft in het kader van zijn herstel- en veerkrachtplan maatregelen genomen om de invoering van hernieuwbare energie te versnellen en het wetgevingskader te verbeteren, maar de uitrol van hernieuwbare energiebronnen verloopt nog steeds erg traag. Het gebrek aan zekerheid op lange termijn voor investeerders in hernieuwbare energie is nog altijd een belangrijke structurele belemmering voor de ontwikkeling van nieuwe projecten. Met name het uitbreiden van het gebruik van stroomveilingen en het opschalen van langetermijncontracten zou de ontwikkeling van grotere projecten op het gebied van hernieuwbare energie ondersteunen en tegelijkertijd nieuwe oplossingen voor de decarbonisatie van energie-intensieve industrieën mogelijk maken.

(38) Om tegemoet te komen aan de toegenomen behoefte aan elektrificatie van de industrie en duurzame mobiliteit, zijn verdere inspanningen nodig om de investeringen in het nieuwe elektriciteitsnet te versnellen en de capaciteit ervan te vergroten. Het versnellen van de decarbonisatie van de verwarmings- en koelsector door een groter gebruik van hernieuwbare oplossingen zou helpen bij het behalen van de klimaatdoelstellingen en bijdragen aan betaalbaardere energieprijzen. Naast het stimuleren van elektrificatie zou de transitie naar een koolstofarme verwarmingssector kunnen worden versterkt door de inzet van geothermische oplossingen uit te breiden, aangezien Slowakije op sommige locaties profiteert van gunstige geologische omstandigheden.

(39) De zeer lage penetratie van emissievrije mobiliteit in Slowakije blijkt uit het percentage nieuwe registraties van emissievrije voertuigen, dat tot de laagste behoort in de EU, maar ook uit het achterblijven van de uitrol van emissievrije oplaad- en tankinfrastructuur. Hoewel Slowakije een aantal hervormingen heeft aangenomen in het kader van zijn herstel- en veerkrachtplan, zijn stimuleringsmaatregelen ter ondersteuning van de uitrol van emissievrije voertuigen en infrastructuur nog niet verwezenlijkt. De in het actieplan voor elektromobiliteit uiteengezette uitrol van stimuleringsmaatregelen is essentieel om ervoor te zorgen dat de particuliere sector aanzienlijke verdere investeringen kan doen. Evenzo wordt de Slowaakse spoorweginfrastructuur slechts traag gemoderniseerd, waardoor deze minder aantrekkelijk is voor zowel passagiers als voor commercieel gebruik. Bovendien ontbreekt het Slowakije aan een gecentraliseerde aanpak voor de langetermijnfinanciering van de aanleg en renovatie van de nationale vervoersinfrastructuur. Dit zou kunnen worden verbeterd door middel van vaste en voorspelbare nationale begrotingsbijdragen voor de ontwikkeling en het onderhoud van de vervoersinfrastructuur, die naast Europese en publiek-private financiering moeten worden ingezet. Bovendien moeten de fasen voorafgaand aan de investering in vervoersinfrastructuur verder worden gestroomlijnd om de ontwikkeling en het onderhoud van de infrastructuur te versnellen. Bovendien beperkt het gebrek aan adequate vervoersmogelijkheden in Slowakije, met name in plattelandsgebieden, vaak de mobiliteit en de toegang tot essentiële diensten voor de getroffen huishoudens met een laag inkomen. Met name de aansluitingen van het openbaar vervoer blijven achter, evenals de invoering van actieve mobiliteitsopties, vervoersdiensten op aanvraag en sociale taxi's voor huishoudens met een laag inkomen in de zwaarst getroffen regio's, zoals in Midden- en Oost-Slowakije.

(40) Hoewel het klimaataanpassingsplan van Slowakije al is vastgesteld, blijft de uitvoering van het beleid inzake klimaatbestendigheid achter vanwege een gebrek aan institutionele paraatheid, een laag bewustzijn op regionaal en lokaal niveau en onvoldoende samenwerking tussen de ministeries. De waterkwaliteit en het waterbeheer blijven verslechteren, mede als gevolg van hydromorfologische veranderingen en verontreiniging door bestrijdingsmiddelen, wat gevolgen heeft voor de productiviteit van de industrie en de landbouw, en voor de volksgezondheid. Hoewel enige vooruitgang is geboekt op het gebied van de recycling van verpakkingsafval, loopt Slowakije nog steeds het risico de doelstellingen voor stedelijk afval en verpakkingsafval niet te halen, evenals de doelstelling voor 2035 inzake gestort gemeentelijk afval. De productiviteit van de landbouw, bosbouw en watergerelateerde sectoren wordt eveneens beïnvloed door de achteruitgang van ecosystemen, wat aanzienlijke economische gevolgen heeft. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door factoren zoals niet-duurzame bosbouw en landbouw, de uitbreiding van de infrastructuur en invasieve soorten.

(41) In het licht van de cruciale rol van menselijk kapitaal bij het versterken van het concurrentievermogen en de strategische autonomie van de Unie heeft de Raad de lidstaten in 2026 aanbevolen dringend actie te ondernemen om iets te doen aan de structurele uitdagingen in verband met menselijk kapitaal op het vlak van vaardigheden, onderwijs en opleiding, die het concurrentievermogen belemmeren. De tot Slowakije gerichte landspecifieke aanbevelingen 2026 kunnen bijdragen tot de uitvoering van de aanbeveling van de Raad over menselijk kapitaal in de Unie.

(42) De hoge langdurige werkloosheid onder ondervertegenwoordigde groepen, met name de Roma, laaggeschoolden en oudere werknemers, blijft een uitdaging die de vaardigheidskloven en regionale ongelijkheden vergroot. Hoewel de situatie in de oostelijke regio's van het land slechter is, blijven de investeringen in maatregelen om kwetsbare groepen te helpen bij het vinden of behouden van werk echter beperkt. Deelname aan de arbeidsmarkt, met name voor vrouwen, wordt belemmerd doordat er onvoldoende betaalbare en hoogwaardige diensten inzake voor- en vroegschoolse educatie en opvang beschikbaar zijn, vooral voor kinderen jonger dan drie jaar, waarbij kansarme groepen onevenredig zwaar worden getroffen. Ook blijven flexibele werkregelingen, zoals de mogelijkheid om in deeltijd of op afstand te werken, zeer beperkt.

(43) Slowakije kampt met hardnekkige uitdagingen in zijn onderwijs- en opleidingsstelsel, die de groei op lange termijn en de arbeidsmarktresultaten belemmeren. Er is slechts beperkte vooruitgang geboekt bij het versterken van basisvaardigheden, met name onder kansarme leerlingen, waaronder in gemarginaliseerde Roma-gemeenschappen. Bij recente wetgevingshervormingen zijn maatregelen ingevoerd om de wiskundige geletterdheid te verbeteren en de basiscompetenties te versterken. Een groot deel van de leerlingen voldoet niet aan de minimale vaardigheidsnormen voor de kernvakken, met resultaten die onder het EU-gemiddelde liggen. Verzuim en voortijdig schoolverlaten, met name in plattelandsgebieden, hebben een nog negatiever effect op de onderwijsresultaten. Ondanks de lopende hervormingen blijft de toegang tot ondersteunende maatregelen ontoereikend, met name voor leerlingen met speciale onderwijsbehoeften, wat een belemmering vormt voor gelijke en inclusieve toegang tot kwalitatief hoogstaand onderwijs.

(44) Meer dan de helft van de ondernemingen kampt nog steeds met aanzienlijke vaardigheidstekorten, wat wijst op een discrepantie tussen de vaardigheden van de beroepsbevolking en de behoeften op de arbeidsmarkt. Hoewel enige vooruitgang is geboekt op het gebied van volwasseneneducatie, blijft de deelname laag, met name onder laaggeschoolde werknemers. De deelname aan werkplekleren blijft onder het EU-gemiddelde en er is nog steeds sprake van grote verschillen op het gebied van digitale basisvaardigheden en een lage deelname van vrouwen aan STEM-opleidingen. Er zijn maatregelen genomen om beroepsonderwijs en -opleiding te hervormen en STEM-trajecten te versterken door de wiskundige geletterdheid in het hoger middelbaar onderwijs te verbeteren. Er zijn verdere inspanningen nodig om om- en bijscholing op te schalen, de lerarenopleiding te versterken, de uitvoering van hervormingen van onderwijsprogramma's te verbeteren en het aantal inschrijvingen voor STEM-programma's te verhogen, onder meer door middelbare technische scholen om te vormen tot gespecialiseerde STEM-georiënteerde instellingen en nauwere samenwerking met werkgevers en instellingen voor hoger onderwijs. Tegelijkertijd zorgen een laag aantal afgestudeerden op tertiair niveau, een groot aantal studenten dat de opleiding voortijdig verlaat en een laag percentage dat terugkeert, met name in sectoren waar veel vraag is, voor een tekort aan geschoolde arbeidskrachten. In dit verband blijft de integratie van onderdanen van derde landen op de arbeidsmarkt beperkt en versnipperd, en ontbreekt het aan een alomvattend kader ter ondersteuning van hun integratie op de lange termijn. Het behouden en aantrekken van geschoolde professionals zou helpen om de tekorten aan arbeidskrachten aan te pakken en het economisch concurrentievermogen te versterken.

(45) De veerkracht van het gezondheidszorgstelsel in Slowakije staat nog steeds onder grote druk wegens het tekort aan en de vergrijzing van gezondheidswerkers. De personeelsbezetting ligt onder het EU-gemiddelde, waarbij er bij huisartsen een tekort van 21 % is en bijna een kwart van de verpleegkundigen de pensioengerechtigde leeftijd nadert. Ondanks recente loonsverhogingen voor een deel van het medisch personeel blijven de problemen met het behoud van personeel bestaan, wat wordt versterkt door slechte arbeidsomstandigheden, een geringe belangstelling voor een loopbaan in de eerstelijnszorg en de uitstroom van personeel. De inspanningen om tekorten op het gebied van personeel en infrastructuur aan te pakken, blijven ontoereikend: in 2023 ging slechts 2,7 % van de gezondheidsuitgaven naar preventieve zorg – ver onder het EU-gemiddelde. Ondanks door het herstel- en veerkrachtplan gefinancierde klinieken en de uitbreiding van screeningsprogramma's hebben deze maatregelen de toegankelijkheid of gelijkheid nog niet wezenlijk verbeterd. Aanhoudende schulden en lange betalingsachterstanden bij grote staatsziekenhuizen wijzen op inefficiëntie van het systeem, die nog wordt versterkt door hoge eigen bijdragen. Het herstel- en veerkrachtplan heeft bijgedragen aan enkele verbeteringen in de coördinatie van de gezondheidszorg. Er zijn echter verdere inspanningen nodig om de eerstelijnszorg en preventieve zorg te versterken, met name voor kwetsbare groepen, de voorziening van essentiële medische producten veilig te stellen en de budgettaire houdbaarheid op lange termijn te waarborgen.

(46) Diensten voor langdurige zorg worden nog steeds ondergefinancierd en blijven vrij beperkt, in het bijzonder voor kwetsbare groepen. Als gevolg van de vergrijzing zullen de overheidsuitgaven voor langdurige zorg naar verwachting op middellange en lange termijn stijgen. Tekorten aan arbeidskrachten en regionale ongelijkheden vormen een belemmering voor de dienstverlening, met name in plattelandsgebieden en de oostelijke regio's van Slowakije. Ondanks enkele eerste hervormingen en investeringen in het kader van het herstel- en veerkrachtplan blijft de toegang tot betaalbare en kwalitatief hoogwaardige langdurige zorg per regio nog steeds ongelijk verdeeld en zijn de gemeenschapsgebaseerde diensten nog onvoldoende ontwikkeld.

(47) Aangezien de economieën van de lidstaten van de eurozone in hoge mate met elkaar zijn verweven en zij collectief bijdragen tot de werking van de economische en monetaire unie, heeft de Raad in 2026 de lidstaten van de eurozone aanbevolen actie te ondernemen, onder meer via hun herstel- en veerkrachtplannen, teneinde uitvoering te geven aan de aanbeveling van 2026 over het economisch beleid van de eurozone. Voor Slowakije draagt aanbeveling 1 bij tot de uitvoering van de eerste, tweede, derde en vijfde aanbeveling over de eurozone, aanbeveling 2 draagt bij tot de uitvoering van de vierde aanbeveling over de eurozone, aanbeveling 3 draagt bij tot de uitvoering van de achtste en negende aanbeveling over de eurozone, aanbevelingen 4 en 5 dragen bij tot de uitvoering van de zevende aanbeveling over de eurozone en aanbeveling 6 draagt bij tot de uitvoering van de vijfde aanbeveling over de eurozone.

(48) In het licht van de diepgaande evaluatie van de Commissie en haar conclusies betreffende het bestaan van onevenwichtigheden zijn de aanbevelingen op grond van artikel 6 van Verordening (EU) nr. 1176/2011 weergegeven in de aanbevelingen 1, 2, 3 en 5. Het in aanbeveling 1 bedoelde beleid draag bij tot het aanpakken van kwetsbaarheden in verband met de woningmarkt en de schuldenlast van huishoudens. Het in de aanbevelingen 1, 2 en 5 bedoelde beleid draagt bij tot het aanpakken van kwetsbaarheden in verband met de externe saldi en overheidssaldi. Het in de aanbevelingen 1, 3 en 5 bedoelde beleid draag bij tot het aanpakken van kwetsbaarheden in verband met het concurrentievermogen. De aanbevelingen 1, 2, 3 en 5 dragen bij tot zowel de aanpak van onevenwichtigheden als de uitvoering van de aanbeveling 2026 over het economisch beleid van de eurozone, in overeenstemming met overweging 47,

BEVEELT AAN dat Slowakije in 2026 en 2027 de volgende acties onderneemt:

1. Zich blijven houden aan de maximale groeipercentages van de netto-uitgaven die de Raad op 21 januari 2025 heeft aanbevolen, om een einde te maken aan het buitensporig tekort, en daarbij gebruik te maken van de flexibiliteit uit hoofde van de door de Raad geactiveerde nationale ontsnappingsclausule. De algehele uitgaven en gereedheid op het gebied van defensie en veiligheid verhogen, en tegelijkertijd de schuldhoudbaarheid waarborgen en zorgen voor een efficiënte besteding van de uitgaven en een geleidelijke aanpassing van de begroting om structureel hogere defensie-uitgaven te kunnen financieren. Ervoor zorgen dat maatregelen die worden genomen om de gevolgen van de stijgende energieprijzen te verzachten, tijdelijk zijn, dat ze gericht zijn op de bescherming van kwetsbare huishoudens of op de behoeften van energie-intensieve bedrijven, dat ze stimulansen voor energiebesparing in stand houden en dat de begrotingskosten van die maatregelen verenigbaar zijn met de toezeggingen binnen het begrotingskader van de EU. De belastingmix efficiënter maken, onder meer door negatieve prikkels op de arbeidsmarkt te verminderen en meer gebruik te maken van belastingen die minder nadelig zijn voor de groei, zoals milieubelastingen en periodieke onroerendgoedbelastingen. Het belastingstelsel vereenvoudigen en de efficiëntie van de uitgaven verbeteren, onder meer door de uitgaventoetsingen af te stemmen op het begrotingsproces. De belastingnaleving blijven verbeteren, onder andere door de belastingdienst verder te digitaliseren. Prijsstimulansen voor energiebesparingen handhaven en sociale uitgaven doelgerichter inzetten. De woningbouw versnellen door de ruimtelijke ordening en vergunningsprocedures te stroomlijnen, de particuliere huurmarkt te vergroten en betaalbare en sociale huisvesting te bevorderen, met inbegrip van het behoud van huisvesting voor kwetsbare groepen.

2. Zorgen voor continuïteit van de hervormingen en investeringen die in het kader van de herstel- en veerkrachtfaciliteit worden uitgevoerd. De inspanningen om de cohesiebeleidsprogramma's uit te voeren versnellen, in voorkomend geval voortbouwend op de heroriëntatie naar strategische prioriteiten en de flexibiliteit die zijn overeengekomen in de context van de tussentijdse evaluatie van het kader voor het cohesiebeleid. De unieke uitdagingen op sociaal-economisch gebied en op het gebied van veiligheid en civiele paraatheid aanpakken waarmee regio's aan de oostelijke buitengrens van de EU worden geconfronteerd, waaronder de noodzaak om te investeren in infrastructuur voor tweeërlei gebruik.

3. Het ondernemingsklimaat verbeteren door een voorspelbaarder regelgevingskader te creëren en ervoor te zorgen dat effectbeoordelingen en raadplegingen van belanghebbenden in het wetgevingsproces worden geïntegreerd. De resterende belemmeringen voor de dienstverlening wegnemen. De versnippering van bestuursstructuren aanpakken, onder meer door een hervorming van het lokale bestuur voor te bereiden. Het aanbod en de gebruikerservaring van e-overheidsdiensten verbeteren. Transparantie en concurrentie bij overheidsopdrachten waarborgen. Het rechtsstelsel versterken, met inbegrip van de onafhankelijkheid ervan, en de doeltreffendheid van het kader voor corruptiebestrijding verbeteren, onder meer door te zorgen voor een passende, onafhankelijke en doeltreffende opsporing, onderzoek en vervolging van corruptiezaken op hoog niveau, alsmede voor voldoende gespecialiseerde capaciteit op het niveau van de politie en het openbaar ministerie.

4. De uitrol van gigabit-verbindingen voortzetten, met name in gebieden waar het aanbod nog tekortschiet. De toepassing van digitale technologieën opvoeren, met name bij kmo's, door knelpunten voor de uitrol ervan weg te nemen. Het beleid inzake onderzoek en innovatie verbeteren door de overheidsinvesteringen in O&O verder te verhogen, de bestuurs-, financierings- en evaluatiesystemen op het gebied van O&I te stroomlijnen, de samenwerking tussen het bedrijfsleven en de onderzoekssector te stimuleren en door het systeem inzake fiscale stimuleringsregelingen voor O&O te herzien, zodat meer steun kan worden verleed aan kmo's.

5. Investeringen bevorderen om het concurrentievermogen van de industrie te versterken, onder meer door stimulansen te bieden voor decarbonisatie en elektrificatie en voor economische diversificatie. De diversificatie van de energievoorziening versnellen om de afhankelijkheid van Russische bronnen uit te faseren. De uitrol van hernieuwbare energiebronnen, met name windenergie, versnellen en de procedures voor aansluiting op het elektriciteitsnet efficiënter maken. Verdere investeringen in netwerken ondersteunen, met name in elektriciteitsnetten, alsook in de decarbonisatie van de verwarmingssector. De verdere uitrol van emissievrije mobiliteit ondersteunen, het beheer van vervoersinvesteringen hervormen en investeringen in duurzame vervoersinfrastructuur, met name het spoorwegnet, moderniseren en versterken. Verspilling van hulpbronnen tegengaan en het hergebruik van stedelijk en verpakkingsafval bevorderen, natuurlijke hulpbronnen in stand houden en de klimaatbestendigheid en waterweerbaarheid vergroten, onder meer door op de natuur gebaseerde oplossingen te mainstreamen en de zonering van nationale parken af te ronden.

6. De arbeidsparticipatie van ondervertegenwoordigde groepen versterken, met name in regio's met een hoge werkloosheid, en flexibelere arbeidsregelingen bevorderen. De beschikbaarheid van betaalbare, hoogwaardige voor- en vroegschoolse educatie en opvang voor kinderen jonger dan drie jaar vergroten. Gelijke en inclusieve toegang tot kwalitatief hoogstaand onderwijs op alle niveaus waarborgen, met de nadruk op het onderwijzen van basisvaardigheden, ook voor kinderen uit kansarme milieus. De mogelijkheden voor bij- en nascholing van volwassenen opschalen, onder meer door te investeren in digitale vaardigheden en lerarenopleidingen, en de inschrijving in STEM-onderwijsprogramma's te doen toenemen. Het behoud en de werving van geschoolde professionals verbeteren om de tekorten aan arbeidskrachten aan te pakken. De eerstelijnszorg verbeteren en preventieve gezondheidsmaatregelen uitbreiden. De veerkracht en budgettaire houdbaarheid van de gezondheidszorg- en langdurige zorgstelsels versterken en zorgen voor betaalbare en hoogwaardige langdurige zorg, met name door gemeenschapsgebaseerde diensten verder uit te breiden.

Gedaan te Brussel, 10 juli 2026.

Voor de Raad

De voorzitter

S. HARRIS